

NAP

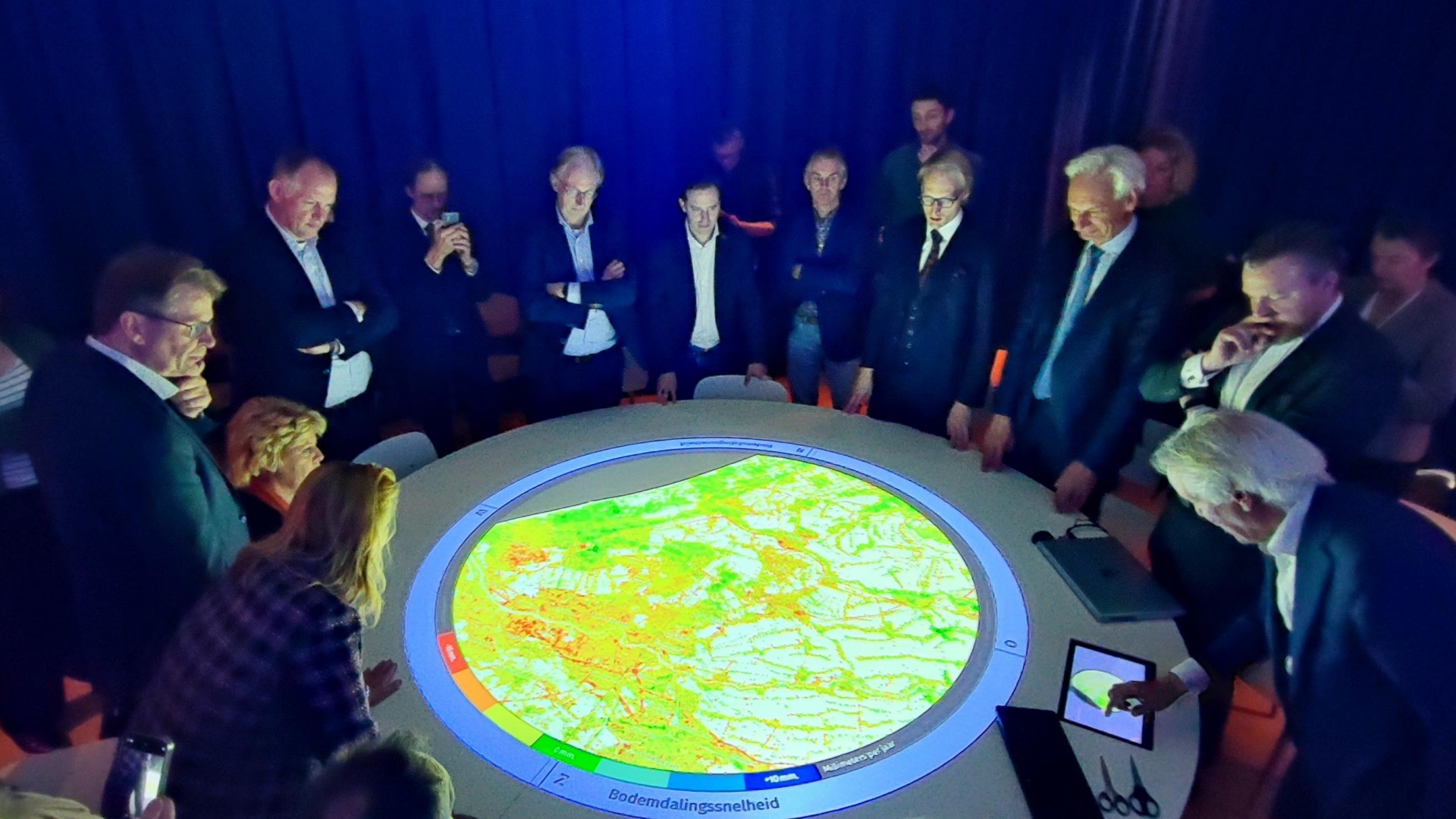
Ten behoeve van de instandhouding
van het Normaal Amsterdams Peil
(N.A.P.) heeft op 29 juni 1907
Minister van Verke-
staat, m

Beheer de openbare ruimte met satelliet-data

- Nationaal Congres Bodemdaling
- Rotterdam, 20 november 2025

InSAR voor een veilig gasnet

Het gebruik van satellietdata voor
risicogestuurd onderhoud van gasleidingen

Daan Molleman - SkyGeo
Ivo Visser - Stedin

De aarde beweegt overal

Tot op de millimeter

Bodembeweging in beeld

- Iteratief proces
- Validatie en verificatie
- In samenwerking
- In context

www.bodemdalingskaart.nl

Infrastructuur en Risico

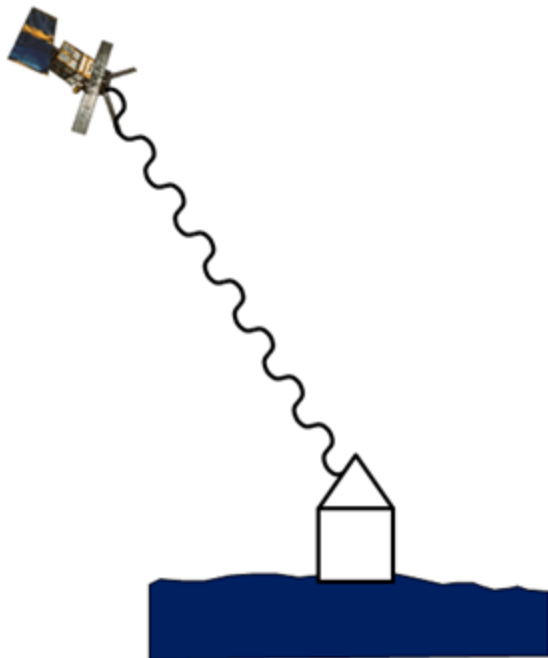

- Een doorbraak in samenwerking met Stedin
  - **Nieuwe methode** voor risicogestuurd onderhoud op grote schaal
    - >25.000 km aan gasleiding
  - Ontwikkeld met nauwe samenwerking
  - Resulteerde in een spectaculaire business case

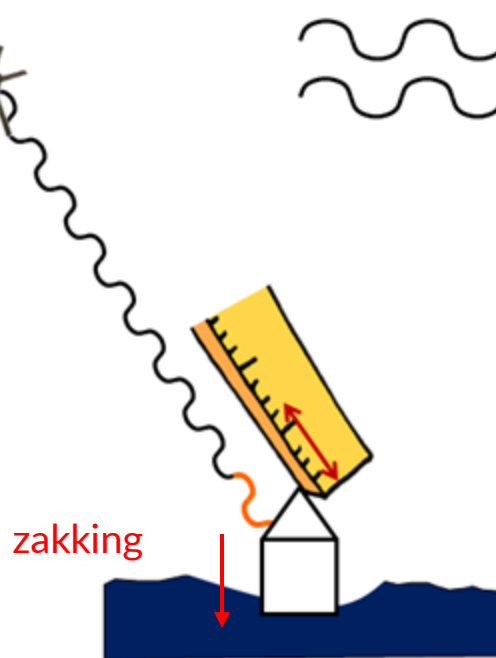
SkyGeo

1e opname

2e opname

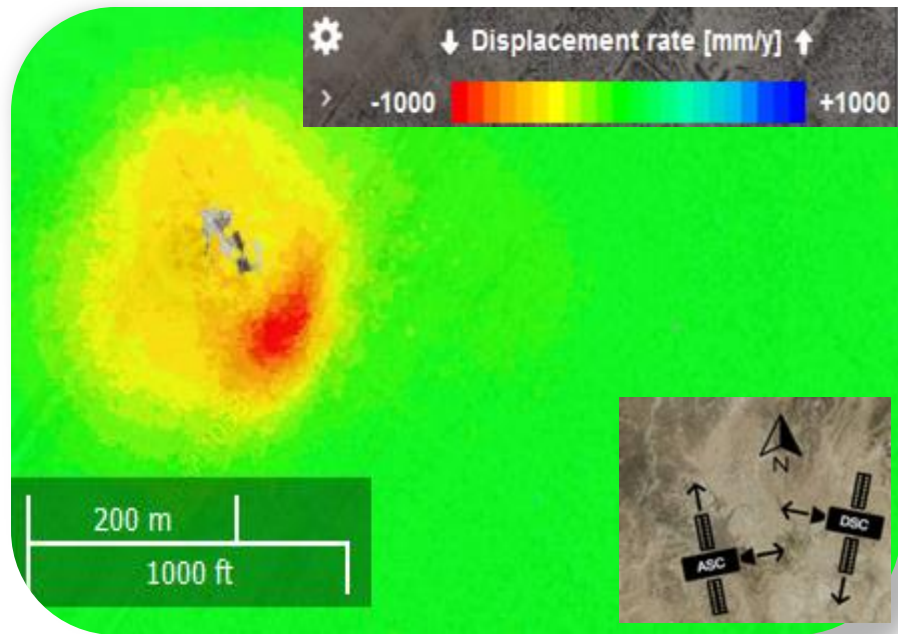
Meten van verschillen in millimeters

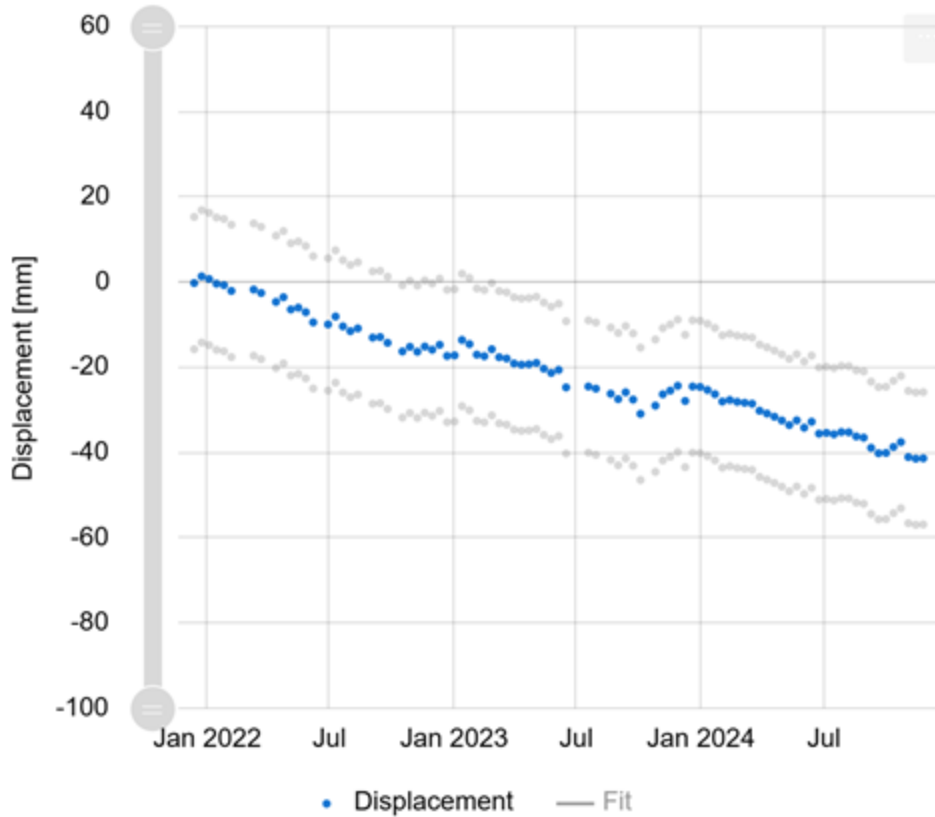

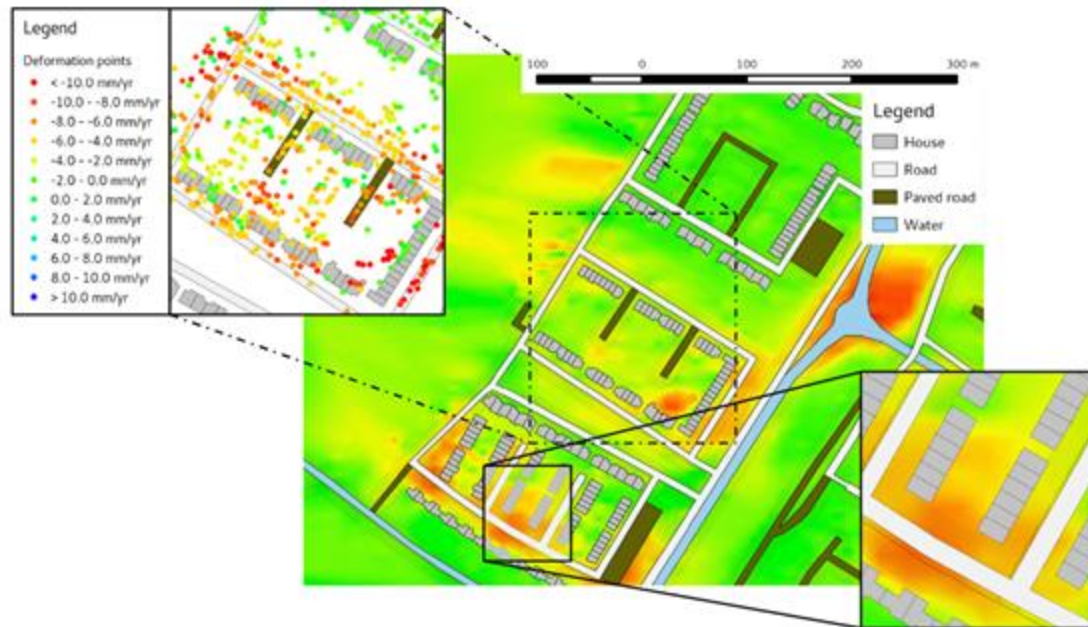
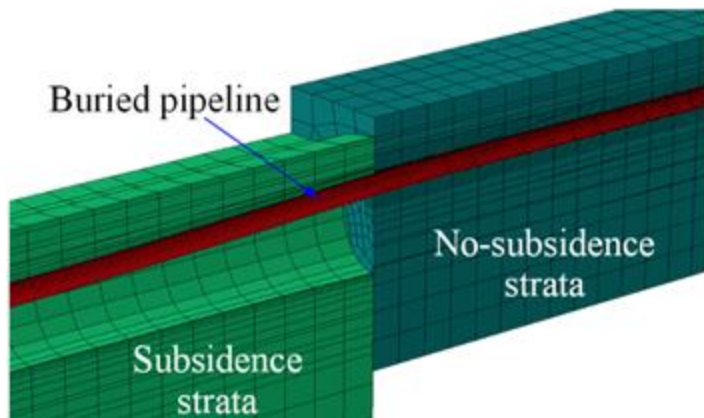
Zinkgat

Weg

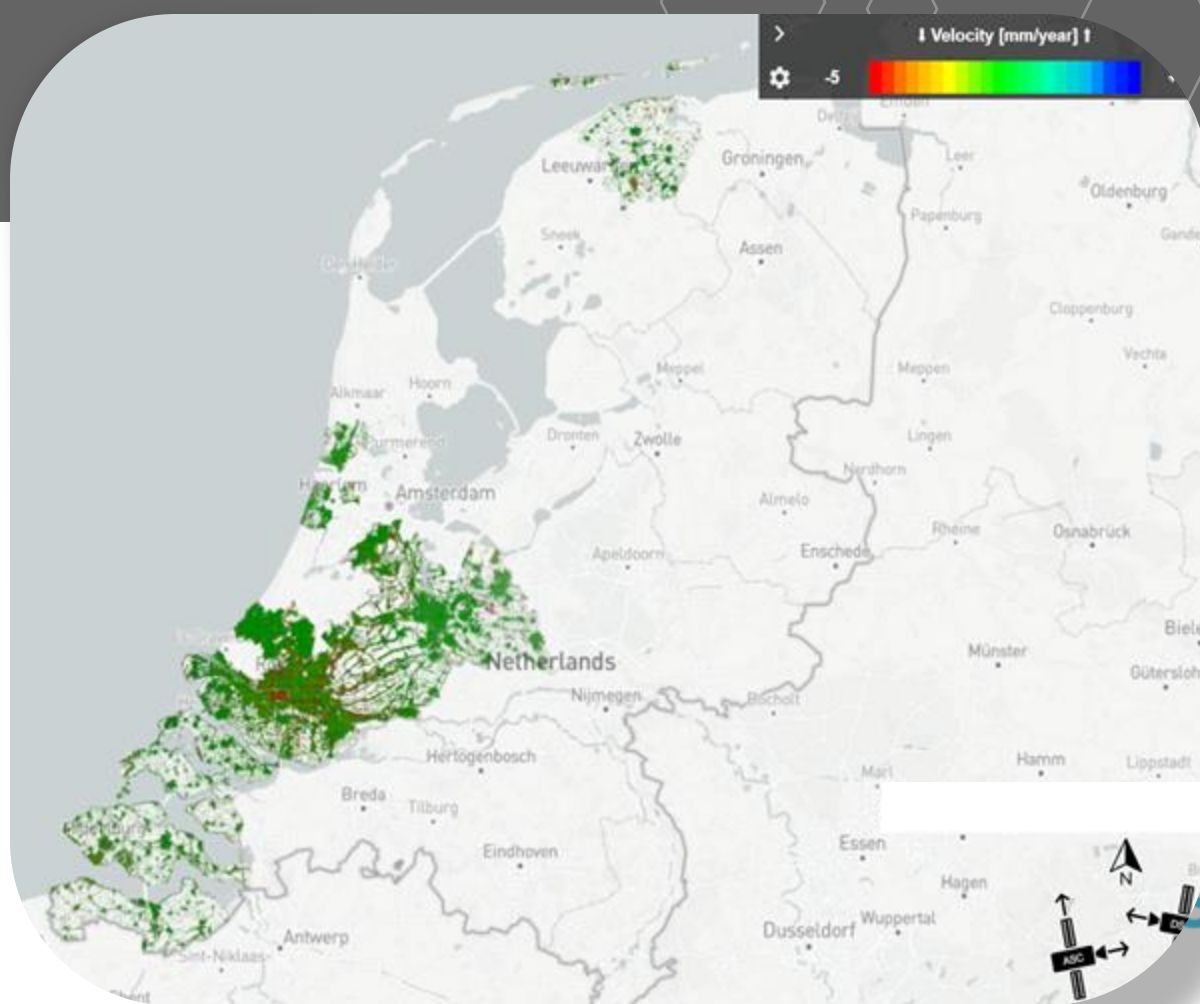

SkyGeo

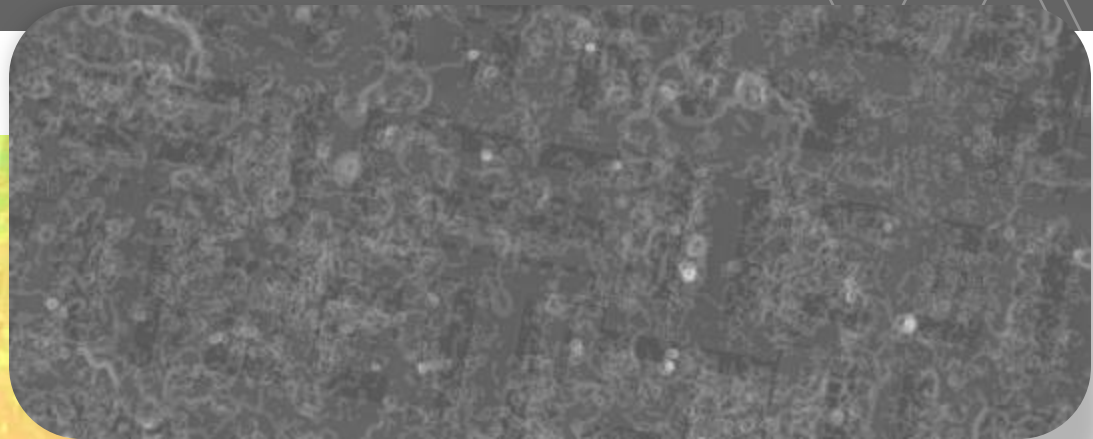
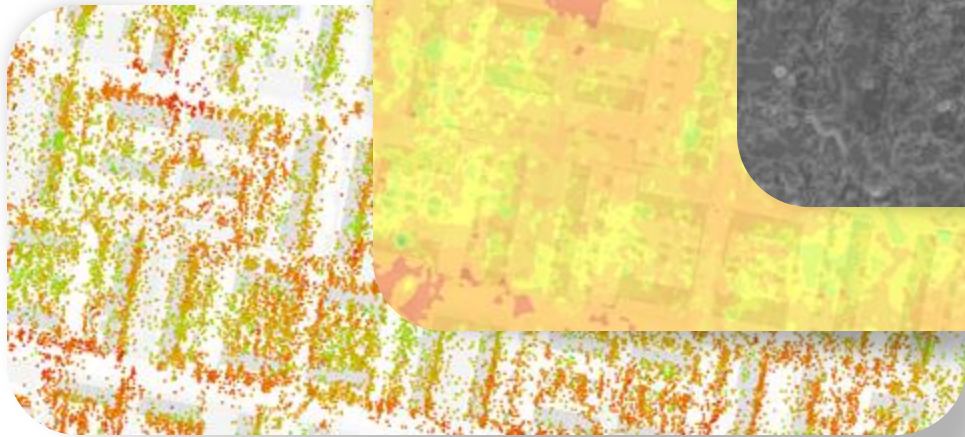

Data voor Stedin

Zakkende grond dataproducten

Gezamenlijke inzichten

“De data toont wat wij buiten zien”

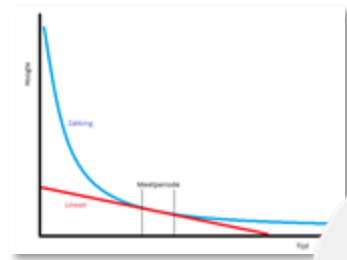
“Onze inzichten worden buiten herkend”

Omgevingsrisicomodel Gas

Zakkende grond
Asset eigenschappen
Omgevingsparameters

Faalkrommen
Lokale
Effecten

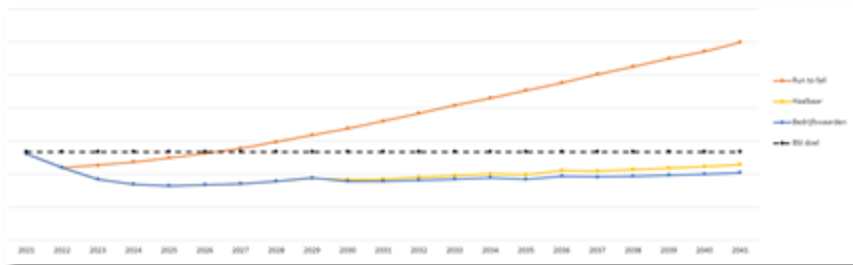

Tijdig ingrijpen

- Strategisch
  - Planning van vervangingen
  - Tempo voor de komende 20 jaar
  - Aansluitingen of hoofdleidingen?

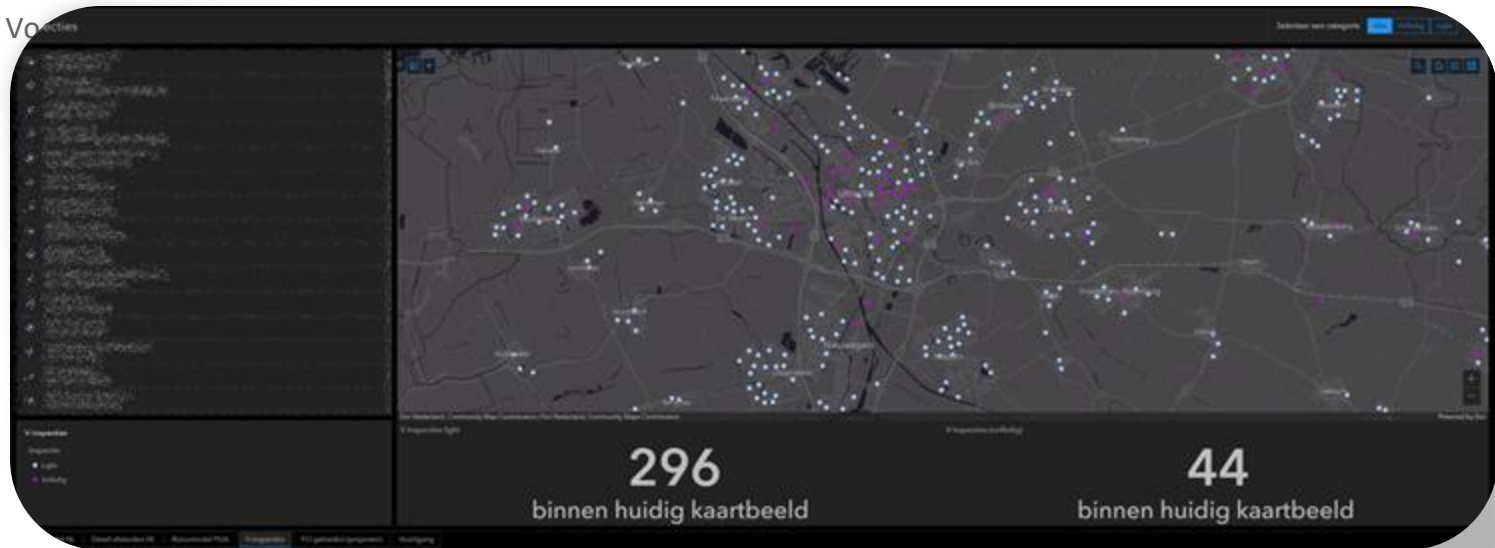
- Tactisch

Validatie

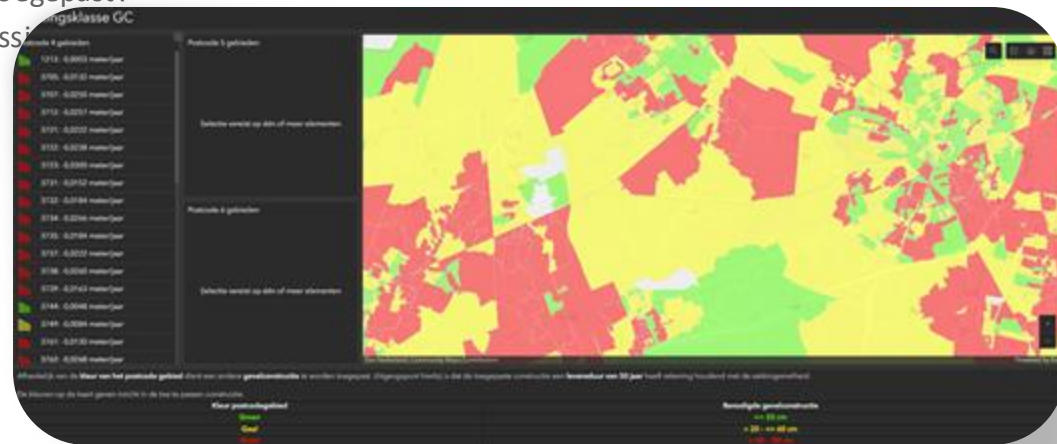
- Vo...

Preventie

- Bij beoordeling vervangingsproject
  - Worden de juiste constructies toegepast?
  - Worden de juiste ontwerp beslissingen genomen?

- Vertaling beleid in kaarten
  - Zakking <> expansie lus

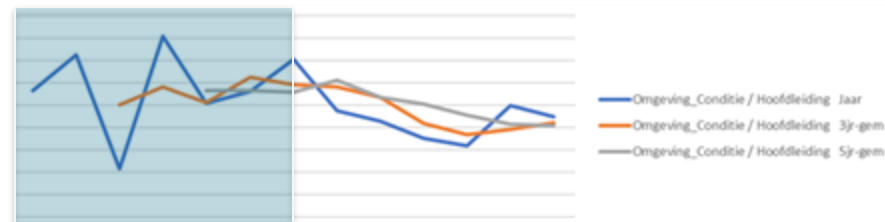
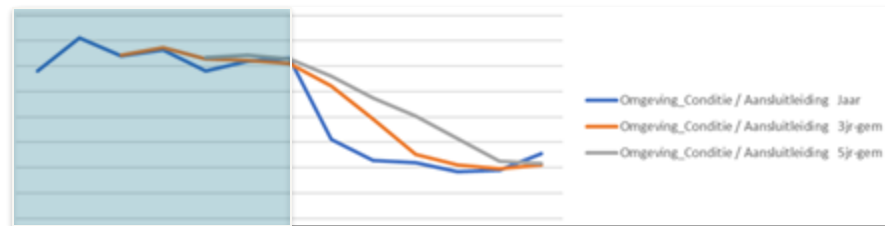

Betere interne samenwerking en meer

- Business case
  - Minder “onnodige” vervangingen
  - Kostenbesparing oplopend tot **€ 100.000 / week**
- In de praktijk
  - Betere samenwerking tussen afdelingen
  - Losse vervangingen
  - Meer begrip voor wat/waar/wanneer
  - Duidelijke relatie tussen vervangingen en risico

- Ontwikkeling van het veiligheidsrisico a.g.v. Omgevingsrisicomodel

Uitbreiding naar andere disciplines

Goed beheren

We blijven de kwaliteit van ons energienet beheren. Een betrouwbare en veilige energievoorziening staat voorop.

Beheer de openbare ruimte met satelliet-data

Nationaal Congres Bodemdaling -
Rotterdam, 20 november 2025

Programmaplanning op basis van bodemdalingsgegevens

Van data naar klei

Reinier Oost & Corné Verhoeven (Sensor)

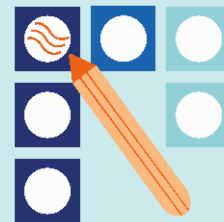
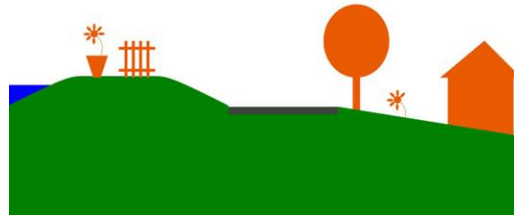
In opdracht van Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK)

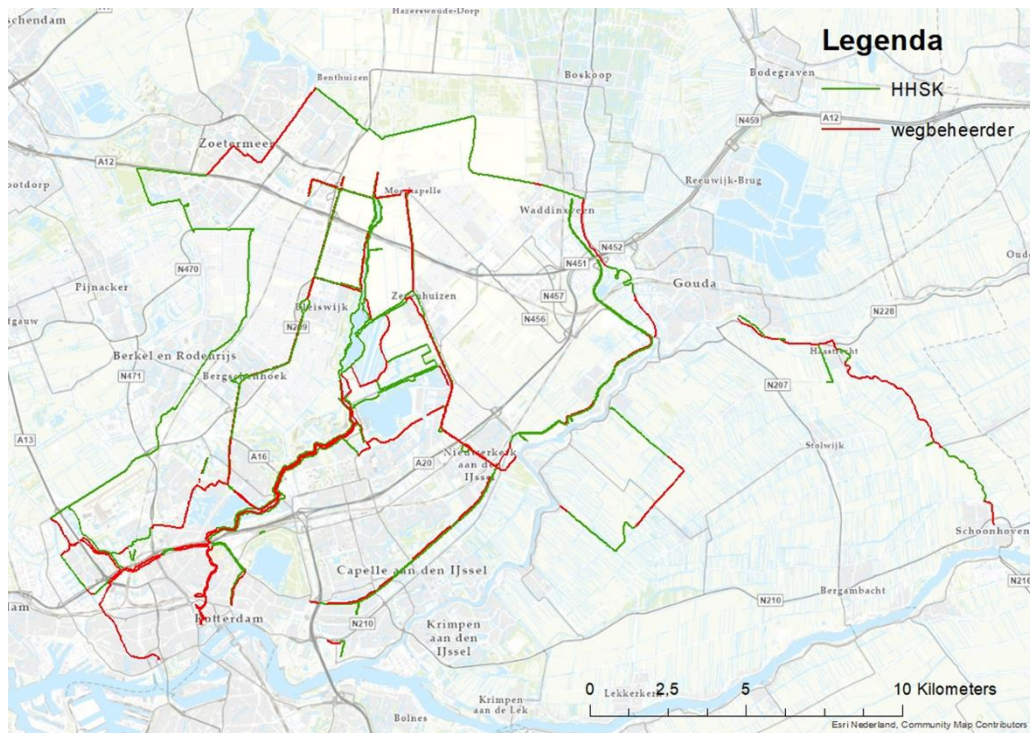
Het vraagstuk van HHSK

- Voldoen aan voldoende sterke waterkeringen (hoogte en stabiliteit)
- Voldoen aan de normering en eisen die bevoegd gezag stelt aan regionale waterkeringen (omgevingswaarden waterveiligheid RWK)
- Voor 2030 op orde

Aanleghoogte
Legerhoogte (DTH)
Toetshoogte
Maatgevend peil
Peilbesluitpeil

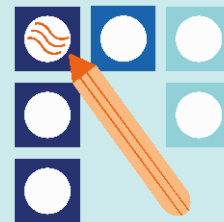

Het vraagstuk van HHSK

Het vraagstuk van HHSK

- Programma uitvoer tot 2030, met achterstand
- 40 km eigen werk, 35 km voor wegbeheerders
- Keringen van veen, derhalve hoge zetting (delen > 15 mm per jaar)
- Dus permanent ophoogprogramma
- Dicht stedelijk gebied (tuinen, bebouwing etc)
- De gegevens van AHN en Fli-map zijn ongeschikt om de zettingsverloop inzichtelijk te maken

Onze Missie

We willen de kracht van
aardobservatie ontsluiten voor
dagelijks gebruik

De waarde van data

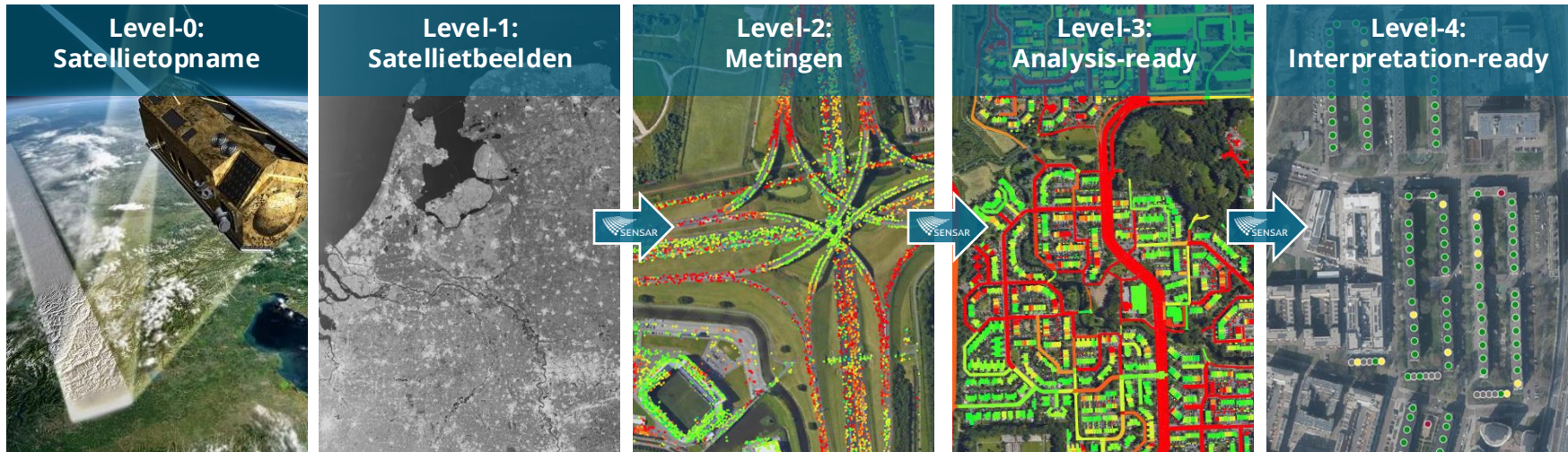
In theory, the data should help, but in reality, it is having the opposite effect

97%

of people want help from data, but **86%** say the volume of data is making decisions in their personal and professional lives much more complicated

De waardeketen

Data

Informatie

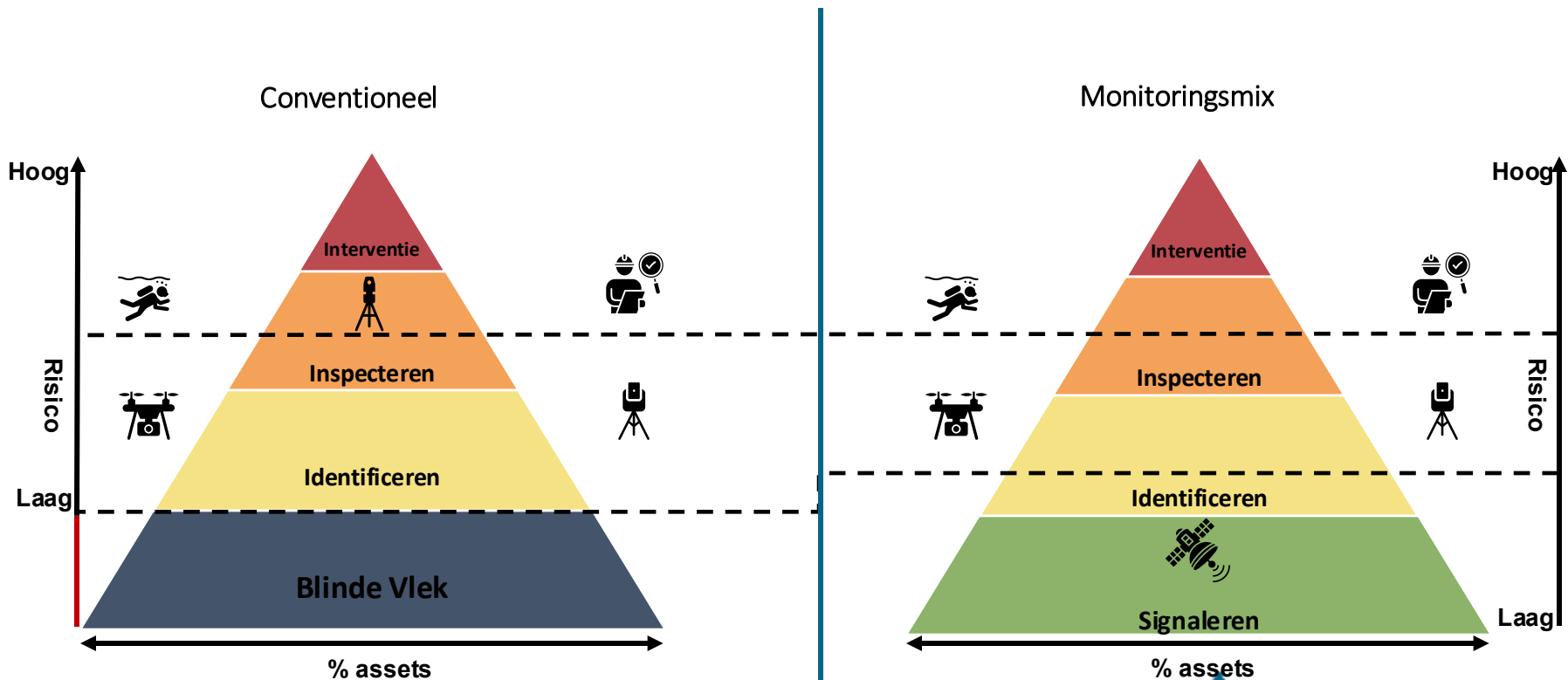
Co-creatie

- Bij Sensor geloven we in productontwikkeling met de markt.
  - 90% vertrouwde basistechnologie
  - 10% klantgebonden innovatie
- Samen een brug slaan tussen techniek en toepassing.

De rol van satellietdata

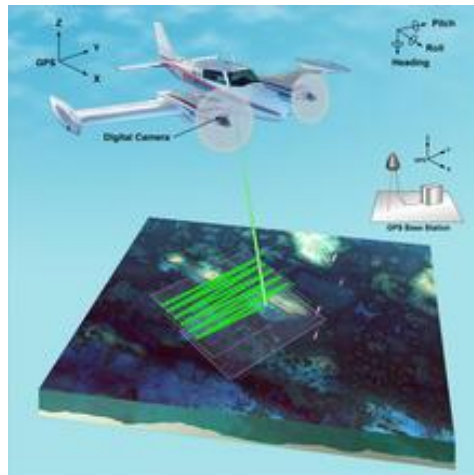

InSAR vs LiDAR

InSAR

- Relatieve hoogtemeting
- Ruis: 1 tot 5 mm per meting
- Ruimtelijke resolutie: 5 meter of meer
- Frequentie: 15 – 60 metingen per jaar
- Gevoeligheid: Hoog, geen metingen bij verstoringen
  - Geen (betrouwbare) metingen op gras!

LiDAR

- Absolute hoogtemeting
- Ruis: 5 tot 10 cm per meting
  - **+5 cm systematische fout**
- Ruimtelijke resolutie: 5 tot 10 cm
- Frequentie: 1 meting per 4 tot 8 jaar
- Gevoeligheid: Laag, geen last van verstoringen

InSAR versus LiDAR

Zetting o.b.v. InSAR

Zetting LiDAR

Correctiestrategie

- Aan de slag met de ruwe puntenwolken
- InSAR-metingen gebruiken als referentie
- Hoogteverschillen geostatistisch relevant maken

- ↑ Vliegrichting
- Bovenaanzicht vliegstrook
- Noklijn zadeldak

InSAR versus LiDAR

Zetting o.b.v. InSAR

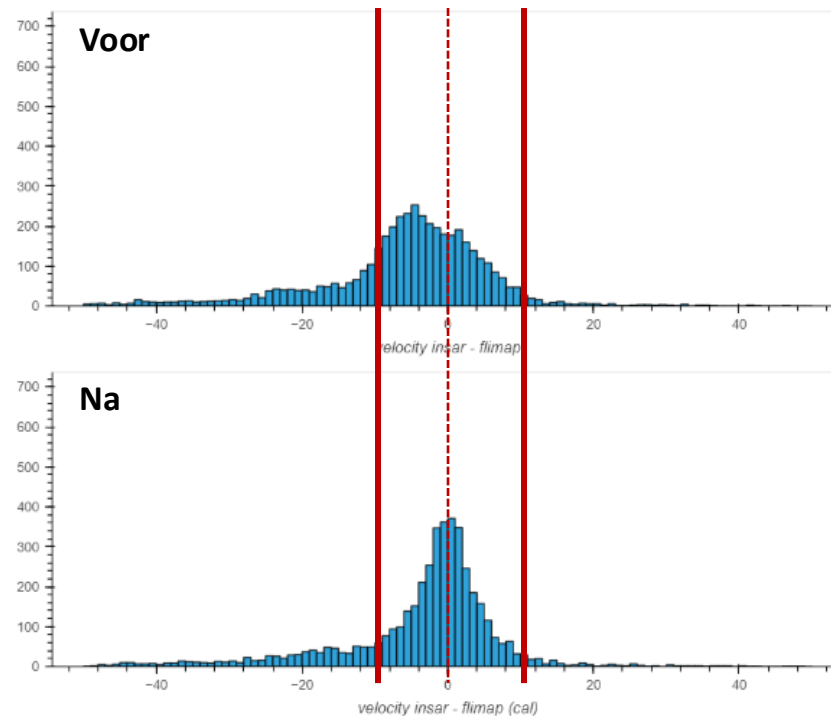

Zetting o.b.v.
gekalibreerde
LiDAR data

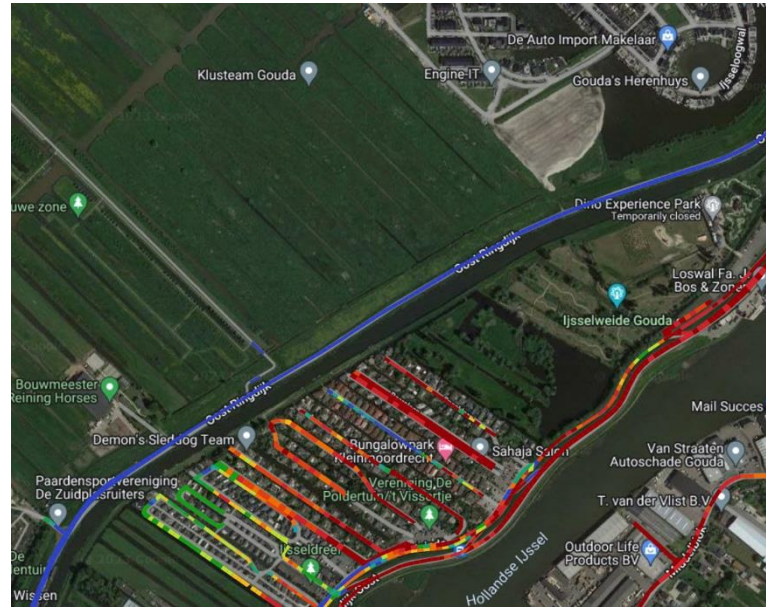
Vershil InSAR – LiDAR

- Verschil tussen InSAR-snelheid en LiDAR-snelheid
- Gemiddelde
  - Voor calibratie: -42 mm (-6 mm/jr)
  - Na calibratie: 2 mm (0 mm/jr)
- Spreiding:
  - Voor calibratie: 64 mm (9 mm/jr)
  - Na calibratie: 41 mm (6 mm/jr)

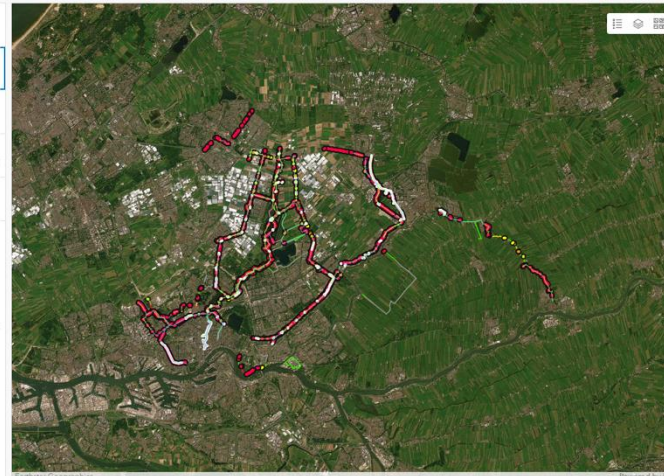
Ophoogslagen zichtbaar:

- Ophoogslagen zijn niet meetbaar met InSAR
- Ophoogslagen komen wel duidelijk naar voren in de hoogteverschillen
- Blauwe stuk afgeleid uit LiDAR stijgt een aantal meters

Dijktafelhoogtetoets

- O.b.v de LiDAR in combinatie met InSAR is de DTH-toets ontwikkeld
- O.b.v. afgeleide zettingsverschillen een prognose over de staat van het dijkdeel:
  - *Wanneer wordt de DTH bereikt?*
  - *Wat zijn de DTH-tekorten over het verloop van de tijd?*

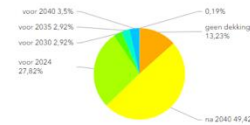

Totale afstand onder DTH 2024:	Gemiddelde DTH tekort 2024:
53,4 [km]	-9 [cm]

Totale afstand onder DTH 2030:	Gemiddelde DTH tekort 2030:
65 [km]	-9,4 [cm]

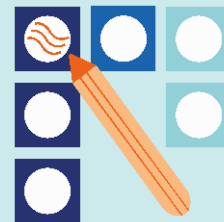
Totale afstand onder DTH 2035:	Gemiddelde DTH tekort 2035:
74,5 [km]	-10,2 [cm]

Totale afstand onder DTH 2040:	Gemiddelde DTH tekort 2040:
82,6 [km]	-11,5 [cm]

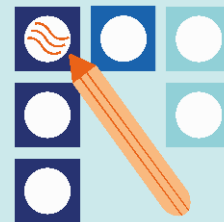
Voordelen co-productie

- We hebben nu een betrouwbaar beeld van het hoogtetekort binnen een kadevak
- We hebben een betrouwbaar beeld van de zetting (programming)
- We hebben inzicht in de zettingsverschillen per kadevak (grondsamenstelling)
- Zonken zijn inzichtelijk (dagelijks onderhoud)
- Gericht(er) investeren, aantoonbaarheid
- Aanbrengen overhoogte kan beter worden bepaald

Van data naar programma

- Prioritering obv hoogtetekort
- Combineren projecten en plannen
- Programma wordt vertaald in set van projecten voor 4 jaar (WP)
- Aanvulling vanuit stabiliteitberekeningen (medio 2024)
- Budget aanvraag voor voorbereiding en uitvoering
- Eerste projecten zijn in 2025 uitgevoerd (circa 10% van totale scope)
- De “omgeving” bepaalt in grote mate de uitvoeringsnelheid

A large, jagged iceberg with a prominent peak and a hole, floating in a calm blue sea under a clear blue sky. The water reflects the sky and the iceberg. Other smaller ice floes are visible in the background.

Vragen?

Beheer de openbare ruimte met satelliet-data

Nationaal Congres Bodemdaling -
Rotterdam, 20 november 2025

